

Kortlægning af padder på Aarø i forbindelse med KLP

Amphi Consult v. Lars Briggs

Kortlægning af padder på Aarø i forbindelse med KLP

Feltarbejde maj-juni 2023

Feltarbejde, tekst, kort: Niels Damm

Rapporten indeholder kortmateriale fra Geodatastyrelsen (WMS-tjeneste, Ortofoto foraar)

Baggrund

I forbindelse med et muligt Klima-Lavbundsprojekt på Aarø ønsker Naturstyrelsen en kortlægning af padder. Hensigten er gennem en viden om forekommende paddearter at kunne styrke deres yngle- og levesteder på øen gennem projektet.

Besigtigelser

Aarø er besøgt d. 22.-23. maj for at lytte efter strandtudse og d. 3.-4. juni for at eftersøge paddeyngel i søer. Vejret var ved begge besigtigelser optimalt med sol og svag vind. Lytning efter strandtudse var vanskeligt i foråret 2023 grundet det meget tørre vejr. Ved begge besigtigelser er hele øen bortset fra Aarø Kalv inddraget i undersøgelsen

Store Korsø

Der er fundet strandtudse på strandengen syd for havnen "Store Korsø". Der er talt 33 hanner i den rektangulære sø. Strandtudsene er ikke hørt andre steder på øen.

I juni er der fundet haletudser af strandtudse og spidssnudet frø samt larver af lille vandsalamander i den rektangulære sø. Haletudserne af strandtudse var alle små. Der blev fundet ret få haletudser/larver trods 2 timers ketsjning i søen.

Gravet, rektangulær sø på strandengen Store Korsø.

Alle andre søer på strandengen oversvømmes regelmæssigt af havet ved indløb fra nord under broen og fra syd ved et digebrud. Disse søer er derfor koloniseret af hundestejler, rejer m.m. og helt uden funktion for padder.

Øvrige enge/strandenge

Engene på den nordlige del af øen var ret udtørrede og uden oversvømmelser. På den sydøstlige eng var der lav vandstand i søerne og vandlinjen gik allerede i maj på udtørrende, meget næringsrig mudderbund, et godt stykke fra kantvegetationen af bl.a. krybhvene. Søerne var meget belastede af næring og den sydlige koloniseret af hundestejler. Der er ikke hørt eller fundet padder i strandsøerne.

Strandsø på strandengen Store Korsø.

Strandsø på strandengen på den sydøstlige del af Aarø.

Vandhuller i agerlandet

Ud fra besigtigelse er der udvalgt vandhuller til eftersøgning af paddelarver i juni. Vandhullerne er generelt meget tilgroede og næringsrige og således i en dårlig tilstand som levesteder/yngelesteder for padder.

I den nordvestlige del af øen er der hørt én grøn frø kvække i et dybt vandhul med stejle brinker. Der er ikke fundet paddeyngel i vandhullet.

Vandhul med grøn frø på den nordvestlige del af Aarø.

På den sydlige del af øen er der fundet enkelte haletudser af spidssnudet frø og enkelte larver af lille vandsalamander, men en meget tæt bestand af hundestejler. Lodsejer fortæller at han ser skrubtudse og snog, men arterne blev ikke fundet i søen. Der blev nægtet adgang til et muligt egnet vandhul i juletræsplantage nord for campingpladsen. Vandhuller på Aarø Kalv er ikke besøgt.

Vandhul med spidssnudet frø og lille vandsalamander på den sydlige del af Aarø.

Fund af padder i søer markeret med orange prik.

Vurdering

Strandtudse (bilag IV)

Den velafgræssede strandeng Store Korsø og stranden øen rundt er gode levesteder for strandtudse. Der burde være basis for en meget stor bestand af strandtudse på øen. Flere af de ældre øboere beretter at de ikke længere hører padderne kvække, men at der i gamle dage var en højlydt syngen/kvækken fra engene. Der er sandsynligvis kun et ynglested for strandtudse tilbage, nu hvor havet regelmæssigt oversvømmer strandengen. Bestanden er meget sårbar overfor ændringer i tilstanden af den rektangulære sø. Strandtudsens på Aarø er begrænset af udtørring/afvanding af engene, eutrofiering og kolonisering af søer med hundestejler. Navnlig tilstedeværelsen af hundestejler i mange af søerne er en trussel fremover.

Spidssnudet frø (bilag IV)

Spidssnudet frø har givetvis mistet en del levesteder ved at havet regelmæssigt oversvømmer de mange store lavvandede søer på strandengen Store Korsø. Den meget fremskredne tilgroning af vandhullerne i agerlandet betyder at frøerne heller ikke kan leve der. Spidssnudet frø vurderes i høj grad at mangle lavvandede, afgræssede søer som levested. Tilstedeværelsen af hundestejler i søer og vandhuller er som for strandtudse en alvorlig trussel.

Grøn frø

Grøn frø forekommer på øen, men dog sandsynligvis i en meget lille bestand, der ikke er set yngel af. Arten yngler så sent at den nok ikke vil kunne få ynglesucces i den rektangulære sø på Store Korsø, men i stedet er afhængig af vandhuller i agerlandet. Det er muligt at grøn frø yngler i det nordvestlige vandhul, i så fald bliver æggene først lagt i juni.

Salamandre

Der er ikke fundet stor vandsalamander, kun lille vandsalamander og blot i ringe mængde. Der er levesteder på øen til en større bestand af lille vandsalamander, men manglen på ynglesteder betyder sandsynligvis at bestanden er på et lavt niveau. Arten blev ikke fundet i det stejlkantede vandhul mod nordvest, hvilket kan skyldes mangel på egnet vegetation til æglægning. Brinkerne er meget stejle og vegetation består af ca. en meters bredde med tagrør og i selve søen svømmende vandaks.

Skrubtudse

Ifølge lodsejer på den sydlige del af øen forekommer der skrubtudse på hans jord. Arten er ikke set ved besigtigelserne. Det er muligt at skrubtudse yngler i kanalerne.

Forslag til forbedring for padden

Øens padden mangler i høj grad store lavvandede søer med god vandkvalitet og uden hundestejler. Der er i landskabet på øen basis for langt større bestande af de forekommende arter, og det har der sandsynligvis været førhen.

Hvis der sker en omlægning af dyrket jord til ekstensivering med afbrudt afvanding og etablering af en række lavvandede søer vil det kunne give et stort løft til øens padden. Fælles for alle arter er at søerne bør/skal være uden hundestejler. Øens kanaler er en kilde til kolonisation af hundestejler for søerne på omgivende arealer. Strandtudse kan ikke yngle, hvor der lever hundestejler og spidssnudet frø får kun meget ringe ynglesucces, hvor der lever hundestejler. Lille vandsalamander kan muligvis få en lille ynglesucces ved at larverne skjuler sig i oversvømmet græs på halt lavt vand. Grøn frøes haletudser er meget hurtige og denne art kan få begrænset ynglesucces, hvor der er hundestejler. Skrubtudse favoriseres af fisk, da dens haletudser er giftige og ikke ædes af fisk. Det er derfor afgørende at nye søer/vådområder eller i det mindste en del af dem kan etableres uden på noget tidspunkt og under nogen regnhændelser at komme i kontakt med vandet i kanalerne.

Ynglelandhullet for spidssnudet frø på den sydlige del af øen vil få et større vandspejl ved gennemførelse af lavbundsprojektet. Hvis forbindelsen til grøfter og kanaler samtidig med kan afbrydes og vandhullet kan gøres fiskefrit vil projektet kunne forbedre funktionen af dette vandhul i meget høj grad. Store lavvandede oversvømmede områder omkring vandhullet vil gavne spidssnudet frø. Vandhul med grøn frø på den nordvestlige del af øen vil også få hævet vandspejl, men da dette vandhul ligger meget dybt i landskabet er det ikke sikkert at det vil have betydning for funktionen af vandhullet.

Afgræsning er afgørende for om strandtudsen kan yngle i søer, hvilket også gælder for spidssnudet frø. Salamandre og grøn frø er mere tolerante overfor fravær af afgræsning, men favoriseres af afgræsning. På længere sigt vil nye søer uden afgræsning/høslæt blive for tilgroede for alle paddearter. Det foreslås derfor at alle omlagte arealer afgræsses, gerne kombineret med høslæt.

God vandkvalitet understøttes af lavt næringsindhold i jorden og i det mindste af, at der ikke strømmer næring til søerne fra omgivende dyrkede/tidligere dyrkede marker. Det kan derfor være en stor fordel at reducere næringsniveauet i landbrugsjorden som led i en omlægning under et KLP-projekt.

Afvandet landskab omkring kanal på den nordlige del af øen, set mod nord.